

Γιορτές του Ισλάμ

Ραμαζάνι και Μπαϊράμ: Η «Σαρακοστή» των μουσουλμάνων και το τέλος της νηστείας

Ραμαζάν ή Ραμαντάν (Ραμαζάνι στα ελληνικά) είναι ο μήνας της νηστείας, ενώ τα δύο μεγάλα μπαϊράμια (=γιορτές) των μουσουλμάνων στην Ελλάδα είναι το Σεκέρ Μπαϊράμ (Ιντ αλ-φιτρ), και το Κουρμπάν Μπαϊράμ (Ιντ αλ-αντχά).

Σε λίγες μέρες, το Σάββατο 23 Μαΐου, οι μουσουλμάνοι γιορτάζουν το τέλος του Ραμαζανιού, του ισλαμικού ιερού μήνα της νηστείας, με το Ιντ αλ-φιτρ (γνωστού και ως Σεκέρ Μπαϊράμ).

Η περίοδος νηστείας είναι διαδεδομένη σε πολλές θρησκείες, όπως στην Ορθοδοξία έχουμε τη Σαρακοστή. Έτσι και οι μουσουλμάνοι γιορτάζουν κάθε χρόνο το Ραμαζάνι.

Το Ραμαζάνι, εκ του τουρκικού ραμαζάν και του αραβικού ραμαντάν, είναι θρησκευτική μουσουλμανική εορτή νηστείας. Αποτελεί ονομασία του ένατου μήνα του μουσουλμανικού έτους, κατά τον οποίο, σύμφωνα με την παράδοση, δόθηκε το Κοράνι στους ανθρώπους προκειμένου οι κανόνες του να αποτελέσουν οδηγό της ζωής τους. Έτσι το Ραμαζάνι χαρακτηρίζεται ως ένας από τους «πέντε στύλους» του Ισλάμ με χαρακτήρα υπακοής, εξιλασμού και προσευχής προς τον Θεό. Σύμφωνα με τον κυλιόμενο χαρακτήρα που παρουσιάζει το αραβικό ημερολόγιο, κάθε χρόνο το Ραμαζάνι εορτάζεται κατά 10 ημέρες νωρίτερα του προηγούμενου έτους. Για το 2020, το Ραμαζάνι διαρκεί από τις 23 Απριλίου μέχρι τις 23 Μαΐου.

Αυστηρή νηστεία

Σε όλο το χρονικό διάστημα του Ραμαζανιού, διάρκειας ενός μηνός, οι μουσουλμάνοι απέχουν υποχρεωτικά, από ανατολής μέχρι δύσεως του ηλίου, από κάθε είδους τροφή, ακόμη και νερό, πολύ δε περισσότερο από κάπνισμα, ποτό, αρώματα και σεξουαλικές επαφές, όχι όμως στο υπόλοιπο διάστημα μέχρι την ανατολή του ηλίου.

Ωστόσο αυτό είναι το καθαρά εξωτερικό, πρακτικό μέρος της νηστείας. Η πνευματική όψη της νηστείας ορίζει απαγόρευση του ψέματος, του κουτσομπολιού, της εξαπάτησης και γενικά όλων των αρνητικών χαρακτηριστικών των ανθρώπων. Όπως ορίζεται στο Κοράνι, η νηστεία είναι μια

αυστηρή πράξη βαθιάς προσωπικής λατρείας κατά την οποία οι μουσουλμάνοι επιδιώκουν το υψηλότερο επίπεδο συνειδητοποίησης του Θεού.

Ο μήνας Ραμαντάν είναι μία χρονική περίοδος κατάλληλη για προσευχή, για καλές πράξεις, για περισσότερο χρόνο με την οικογένεια και τους φίλους. Η νηστεία έχει σκοπό να βοηθήσει τους μουσουλμάνους να μάθουν την αυτοπειθαρχία, την εγκράτεια, τη γενναιοδωρία αλλά και την υπομονή. Τους θυμίζει επίσης το πόσο υποφέρουν οι φτωχοί, εκείνοι που σπάνια τρέφονται καλά ή δεν βρίσκουν το κατάλληλο φαγητό.

Το Ραμαζάνι περιλαμβάνει δύο κύρια γεύματα: το Σουχούρ, πριν από την ανατολή, και το Ιφτάρ, μετά από τη δύση. Τα γεύματα αυτά περιλαμβάνουν χουρμάδες ακολουθώντας το παράδειγμα του Προφήτη Μωάμεθ. Μετά από το Ιφτάρ και μέχρι το Σουχούρ την άλλη μέρα, ο καθένας μπορεί να φάει ό, τι επιθυμεί από φαγητό, γλυκά και ποτά, εκτός από αλκοόλ και χοιρινό κρέας (είναι απαγορευμένα από τον Θεό και αναφέρονται στο Κοράνι).

Από την άλλη πλευρά, υπάρχουν και εξαιρέσεις από τη νηστεία. Ο άρρωστος και ο ταξιδιώτης είναι από αυτούς που εξαιρούνται, αλλά πρέπει μετά τη θεραπεία τους ή το ταξίδι να νηστέψουν τις μέρες που χάσανε. Θα πρέπει να τονιστεί ότι η εξαίρεση περιλαμβάνει και τις γυναίκες οι οποίες έχουν τη μηνιαία τους περίοδο, καθώς και τις γυναίκες οι οποίες κυοφορούν. Επίσης κάθε ένας που αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα υγείας (διαβήτης, καρδιά) δικαιολογείται να απέχει όλο τον μήνα.

Τι είναι το Μπαϊράμι

Το Μπαϊράμι (τούρκικα: bayram) είναι η Τουρκική λέξη για εθνική γιορτή ή αργία, που αναφέρεται και σε εθνικές κοσμικές και θρησκευτικές γιορτές. Μεγάλες μη Τουρκικές ή μη Ισλαμικές παραδόσεις και εορτασμοί μπορεί επίσης να αποκαλούνται Μπαϊράμια, όπως δηλαδή το Halloween, τα Χριστούγεννα, το Πάσχα, το Χάνουκα κ.ά. Στην Ελλάδα η λέξη μπαϊράμι αναφέρεται στις δύο μεγάλες γιορτές των Ελλήνων Μουσουλμάνων, που βρίσκονται κυρίως στη Θράκη, το Σεκέρ Μπαϊράμ (Ιντ αλ-φιτρ ή Μικρό Μπαϊράμι, Το Μπαϊράμι των γλυκών), και το Κουρμπάν Μπαϊράμ (Ιντ αλ-αντχά ή Μεγάλο Μπαϊράμι, Το μπαϊράμι της θυσίας).

Ιντ αλ-φιτρ ή Μικρό Μπαϊράμι

Το Ιντ αλ-φιτρ ή Σεκέρ Μπαϊράμ (Το Μπαϊράμι των γλυκών) ή Μικρό Μπαϊράμι είναι μουσουλμανική εορτή που γίνεται μετά το τέλος του μήνα Ραμαντάν, του ισλαμικού ιερού μήνα της νηστείας. Το ιντ είναι μια αραβική λέξη που σημαίνει «τον εορτασμό», ενώ φιτρ σημαίνει «το τέλος της νηστείας» και συμβολίζει έτσι το τέλος της περιόδου νηστείας. Η Ιντ αλ-φιτρ αρχίζει την ημέρα μετά το τέλος του Ραμαντάν.

Την ημέρα του εορτασμού, μια μουσουλμανική οικογένεια ξυπνάει πολύ νωρίς, κάνει την πρώτη καθημερινή προσευχή, και απαιτείται για να φάει λίγο, συμβολίζοντας το τέλος του Ραμαζανιού. Παρευρίσκονται έπειτα στις προσευχές που λαβαίνουν χώρα στα τεμένη, σε ανοιχτούς χώρους και σε στάδια. Η προσευχή είναι γενικά σύντομη και ακολουθείται από ένα κήρυγμα (khuṭba). Οι προσκυνητές χαιρετούν και αγκαλιάζουν ο ένας τον άλλον με πνεύμα ειρήνης και αγάπης μετά από την προσευχή. Στη συνέχεια, οι εορτασμοί και η ευθυμία εκδηλώνονται συνήθως με τις επισκέψεις στα σπίτια των συγγενών και των φίλων για την ανταλλαγή ευχών.

Όταν το Ραμαντάν τελειώνει, οι μουσουλμάνοι δίνουν ως ελεημοσύνη ένα συγκεκριμένο ποσό, που έχει υπολογιστεί ώστε να είναι ικανό να ταΐσει έναν φτωχό της περιοχής για μία ημέρα. Αυτό είναι γνωστό ως «φίτρα» και η σημασία του είναι η υπενθύμιση ότι υπάρχουν άνθρωποι που υποφέρουν και πρέπει να τους βοηθήσουμε.

Ιντ αλ-αντχά ή Μεγάλο Μπαϊράμι

Το Ιντ αλ-αντχά ή Κουρμπάν Μπαϊράμ (το μπαϊράμι της θυσίας) ή Μεγάλο Μπαϊράμι είναι ένα θρησκευτικό φεστιβάλ που γιορτάζεται από τους Μουσουλμάνους παγκοσμίως ως εορτασμός της προθυμίας του Αβραάμ να θυσιάσει το γιο του Ισμαήλ για τον Αλλάχ.

Το Κουρμπάν Μπαϊράμ διαρκεί 3 ημέρες και αρχίζει τη 10^η ημέρα του μήνα Dhul Hijja του σεληνιακού ισλαμικού ημερολογίου. Συμβαίνει να είναι περίπου 70 ημέρες μετά από το τέλος του Ραμαζανιού.

Η μέρα της γιορτής ξεκινάει από την πρώτη πρωινή προσευχή στο τζαμί, γίνονται επισκέψεις στους τάφους των συγγενών, και κατόπιν το πρωί όσοι επιθυμούν και μπορούν πραγματοποιούν τη θησία, σφάζοντας συνήθως ένα αρνί.

Πραγματοποιούνται επίσης επισκέψεις στους κοντινούς συγγενείς, όπου αποδίδεται σεβασμός και δίνονται ευχές, ενώ οι μικρότεροι παίρνουν και κεράσματα και λεφτά. Το μεσημέρι πραγματοποιείται το τραπέζι με το κρέας του κουρμπανιού, ενώ μέρος έχει μοιραστεί στους φτωχούς και τους συγγενείς.